

قال الله تبارک و تعالی:

﴿قَدْ أَفْلَحَ مَنْ زَكَّاهَا﴾

سوره مبارکه شمس، آیه ۹

امام خامنه‌ای مدظله العالی:

درس خواندن و تهذیب اخلاق و هوشیاری سیاسی همراه با تلاش‌های انقلابی،
وظائفی هستند که دختران و پسران این نسل باید آنها را هرگز فراموش نکنند. ۱۳۹۸/۹/۲۴

عنوان:

خلاصه کتاب جهاد اکبر امام خمینی (ره)

شناسنامه مطلب	
t-334	کد مطلب
تزکیه‌ای/علما و مواعظ/علمای ربانی/علمای معاصر/امام خمینی (ره)	رده
جهاد اکبر، تزکیه، امام خمینی (ره)	برچسب
	توضیحات

پایگاه تزکیه‌ای، علمی، بصیرتی و مهارتی **نُمو**

nomov.ir

يك سال ديگر از عمر گذشت. شما جوانان رو به پيري و ما پيران رو به مرگ پيش مي‌رويم. در اين يك سال تحصيلي شما به حدود تحصيلات و اندوخته هاي علمي خود واقفید؛ مي‌دانيد چقدر تحصيل کرده و تا چه اندازه پايه هاي علمي خود را بالا برده ايد؛ ليکن راجع به تهذيب اخلاق، تحصيل آداب شرعيه، معارف الهيه و تزكيه نفس چه كرديد؟ و چه قدم مثبتي برداشتيد؟ هيچ به فكر تهذيب و اصلاح خود بوديد؟ و در اين زمينه برنامه اي داشتيد؟ متاسفانه بايد عرض كنم كار چشمگيري نكرديد و در جهت اصلاح و تهذيب خود قدم بلندي برنداشتيد.

وظايف اهل علم خيلي سنگين است؛ مسئوليت علما پيش از ساير مردم مي‌باشد. در روايت است كه وقتي جان به حلقوم مي‌رسد، براي عالم ديگر جاي توبه نيست و در آن حال توبه وي پذيرفته نمي‌شود؛ زيرا خداوند از كساني تا آخرين دقيق زندگي توبه مي‌پذيرد كه جاهل باشند. و در روايت ديگر آمده است كه هفتاد گناه از جاهل آمرزيده مي‌شود پيش از آنكه يك گناه از عالم مورد آمرزش قرار گيرد. زيرا گناه عالم براي اسلام و جامعه اسلامي خيلي ضرر دارد. عوام و جاهل اگر معصيتي مرتكب شود فقط خود را بدبخت کرده، بر خويشتن ضرر وارد ساخته است؛ ليکن اگر عالمي منحرف شود و به عمل زشتي دست زند، عالمي را منحرف کرده، بر اسلام و علماي اسلام زيان وارد ساخته است. اينكه در روايت آمده كه اهل جهنم از بوي تعفن عالمي كه به علم خود عمل نكرده متأذي مي‌شوند، براي همين است كه در دنيا بين عالم و جاهل در نفع و ضرر به اسلام و جامعه اسلامي فرق بسيار وجود دارد. اگر عالمي منحرف شود، ممكن است امتي را منحرف ساخته به عفونت بكشد و اگر عالمي مهذب باشد، اخلاق و آداب اسلامي را رعايت نمايد، جامعه را مهذب و هدايت مي‌كند.

اهميت تهذيب و تزكيه نفس

آنان كه دين سازي کرده باعث گمراهي و انحراف جمعيت انبوهي شده اند بيشتريشان اهل علم بوده اند؛ بعضي از آنان در مراكز علم تحصيل کرده رياضتها كشيده اند. اگر انسان خباثت را از نهادش بيرون نكند، هر چه درس بخواند و تحصيل نمايد نه تنها فايده اي بر آن مترتب نمي‌شود بلكه ضررها دارد. علم وقتي در اين مركز خبيث وارد شد، شاخ و برگ خبيث به بار آورده شجره خبيثه مي‌شود. هر چه اين مفاهيم در قلب سياه و غير مهذب انباشته گردد، حجاب زيادتر مي‌شود. در نفسي كه مهذب نشده، علم حجاب

ظلمانی است. لذا شر عالم فاسد برای اسلام از همه شرور خطرناکتر و بیشتر است. علم نور است، ولی در دل سیاه و قلب فاسد دامنه ظلمت و سیاهی را گسترده تر می‌سازد. علمی که انسان را به خدا نزدیک می‌کند، در نفس دنیا طلب باعث دوری بیشتر از درگاه ذی الجلال می‌گردد. علم توحید هم اگر برای غیر خدا باشد، از حجب ظلمانی است؛ چون اشتغال به ماسوی الله است. اگر کسی قرآن کریم را با چهارده قرائت لماسوی الله حفظ باشد و بخواند جز حجاب و دوری از حق تعالی چیزی عاید او نمی‌شود. اگر شما درس بخوانید، زحمت بکشید، ممکن است عالم شوید، ولی باید بدانید که میان عالم و مذهب خیلی فاصله است. مرحوم شیخ، استاد ما، می‌فرمود اینکه می‌گویند ملا شدن چه آسان، آدم شدن چه مشکل صحیح نیست. باید گفت ملا شدن چه مشکل، آدم شدن محال است!

کسب فضایل و مکارم انسانی و موازین آدمیت از تکالیف بسیار مشکل و بزرگی است که بر دوش شماست. گمان نکنید اکنون که مشغول تحصیل علوم شرعی می‌باشید و فقه که اشرف علوم است می‌آموزید، دیگر راحتید و به وظایف و تکالیف خود عمل کرده اید. اگر اخلاص و قصد قربت نباشد، این علوم هیچ فایده‌ای ندارد. اگر تحصیلات شما برای خدا نباشد و برای هواهای نفسانی، کسب مقام و مسند، عنوان و شخصیت در این راه قدم گذاشته باشید، برای خود وزر و وبال انداخته اید. این اصطلاحات اگر برای غیر خدا باشد، وزر و وبال است. این اصطلاحات هر چه یادتر شود، اگر با تهذیب و تقوا همراه نباشد، به ضرر دنیا و آخرت جامعه مسلمین تمام می‌شود. تنها دانستن این اصطلاحات اثری ندارد. علم توحید هم اگر با صفای نفس توام نباشد وبال خواهد بود. چه بسا افرادی که عالم به علم توحید بودند و طوایفی را منحرف کردند. چه بسا افرادی که همین اطلاعات شما را به نحو بهتری دارا بودند، لیکن چون انحراف داشتند و اصلاح نشده بودند وقتی وارد جامعه گردیدند بسیاری را گمراه و منحرف ساختند. این اصطلاحات خشک اگر بدون تقوی و تهذیب نفس باشد، هر چه بیشتر در ذهن انباشته گردد کبر و نخوت در دایره نفس بیشتر توسعه می‌یابد و عالم تیره بختی که باد نخوت بر او چیره شده نمی‌تواند خود و جامعه را اصلاح نماید و جز زیان برای اسلام و مسلمین نتیجه‌ای به بار نمی‌آورد و پس از سالها تحصیل علوم و صرف وجوه شرعی، برخورداری از حقوق و مزایای اسلامی، سد راه پیشرفت اسلام و مسلمین می‌گردد و ملتها را گمراه و منحرف می‌سازد و ثمره این درسها و بحثها و بودن

در حوزه ها این می شود که نگذارد اسلام معرفی گردد، حقیقت قرآن به دنیا عرضه شود؛ بلکه وجود او ممکن است مانع معرفت جامعه نسبت به اسلام و روحانیت گردد.

خدا نکند انسان پیش از آنکه خود را بسازد جامعه به او روی آورد و در میان مردم نفوذ و شخصیتی پیدا کند که خود را می بازد؛ خود را گم می کند. قبل از آنکه عنان اختیار از کف شما ربوده شود خود را بسازید و اصلاح کنید. به اخلاق حسنه آراسته شوید؛ رذایل اخلاقی را از خود دور کنید؛ در درس و بحث اخلاص داشته باشید تا شما را به خدا نزدیک سازد. اگر در کارها نیت خالص نباشد، انسان را از درگاه ربوبی دور می کند. طوری نباشد که پس از هفتاد سال وقتی نامه عمل شما را باز کنند ببینند هفتاد سال از خداوند عزوجل دور شده اید. در زمینه تهذیب و تزکیه نفس و اصلاح اخلاق برنامه تنظیم کنید؛ استاد اخلاق برای خود معین نمایید؛ جلسه وعظ و خطابه، پند و نصیحت تشکیل دهید.

انبیاء خدا برای این مبعوث شدند که آدم تربیت کنند؛ انسان بسازند؛ بشر را از زشتی ها، پلیدیها، فسادها و رذایل اخلاقی دور سازند و با فضایل و آداب حسنه آشنا کنند.

برای اصلاح و ساختن جامعه قدم بردارید؛ هدف شما خدمت به اسلام و مسلمین باشد. اگر برای خدا قدم بردارید، خداوند متعال مقلب القلوب است، دلها را به شما متوجه می سازد. شما در راه خدا زحمت بکشید، فداکاری کنید، خداوند شما را بی اجر نمی گذارد؛ اگر در این دنیا نشد، در آخرت پاداش خواهد داد.

ریشه تمام اختلافاتی که فاقد هدف مشخص و مقدسی باشد به حب دنیا برمی گردد و اگر در میان شما همچنین اختلافاتی وجود دارد، برای آن است که حب دنیا را از دل بیرون نکرده اید و از آنجا که منافع دنیا محدود می باشد، هر یک برای بدست آوردن آن با دیگری به رقابت برمی خیزد.

اگر اعمال و کردار شما، وضع زندگی و سلوک شما، این طور باشد که اکنون مشاهده می شود، بترسید از اینکه خدای نخواستہ از دنیا بروید و شیعه علی بن ابیطالب (ع) نباشید. بترسید از اینکه موفق به توبه نگردید و از شفاعت آن حضرت بی نصیب بمانید. پیش از آنکه فرصت از دست برود چاره بیندیشید.

خداوند تبارک و تعالی چون به بندگان عینیت داشته، به آنان عقل داده؛ نیروی تهذیب و تزکیه عینیت فرموده؛ انبیاء و اولیاء فرستاده تا هدایت شوند و خود را اصلاح نمایند و دچار عذاب الیم جهنم نگردند و اگر این پیشگیریها مایه تنبیه و تهذیب انسان نگردید، خدای مهربان از راههای دیگر او را متنبه می‌سازد. با بندگان خوب و صالح خدا نیکی کنید. آنان را که عالم اند به خاطر علمشان، کسانی را که در صراط هدایتند به خاطر اعمال نیکشان و آنان را که جاهل و نادان اند چون بندگان خدایند، احترام نمایید؛ خوشرفتاری کنید؛ مهربان باشید؛ صداقت و برادری داشته باشید. مهذب شوید. شما می‌خواهید جامعه‌ای را تهذیب و ارشاد کنید، کسی که نتواند خود را اصلاح و اداره کند چگونه می‌خواهد و می‌تواند دیگران را راهنمایی و اداره نماید؟

طبق بعضی آیات، به تفسیر برخی از روایات، اعمال انسان به رسول خدا (ص) و ائمه طاهرین (ع) عرضه می‌شود و از نظر مبارک آنان می‌گذرد. وقتی که آن حضرت به اعمال شما نظر کنند و ببینند که از خطا و گناه انباشته است، چقدر ناراحت و متاثر می‌گردند؟ نخواهید که سول خدا ناراحت و متاثر شوند؛ راضی نشوید که قلب مبارک آن حضرت شکسته و محزون گردد. وقتی آن حضرت مشاهده کند که صفحه اعمال شما مملو از غیبت و تهمت و بدگویی نسبت به مسلمان می‌باشد و تمام توجه شما هم به دنیا و مادیت است و قلوب شما از بغض، حسد، کینه و بدبینی به یکدیگر لبریز شده، ممکن است در حضور خدای تبارک و تعالی و ملائکه الله خجل گردد که امت و پیروان او نسبت به نعم الهی ناسپاس بوده و اینگونه افسار گسیخته و بی‌پروا به امانت خداوند تبارک و تعالی خیانت می‌کنند. فردی که به انسان مربوط است، اگر چه نوکر انسان باشد، اگر خلافی مرتکب شد، مایه خجلت انسان می‌گردد.

توجه به غیر خدا انسان را به حجاب های ظلمانی و نورانی محجوب می‌نماید. کلیه امور دنیوی اگر موجب توجه انسان به دنیا و غفلت از خداوند متعال شود، باعث حجب ظلمانی می‌شود. تمام عوالم اجسام حجاب های ظلمانی می‌باشد و اگر دنیا وسیله توجه به حق و رسیدن به دار آخرت که دارالتشریف است، باشد، حجاب های ظلمانی به حجب نورانی مبدل می‌گردد. ولی کسی که هنوز حجاب های ظلمانی را پاره نکرده، کسی که تمام توجه او به عالم طبیعت است و منحرف عن الله می‌باشد و اصولاً از ماوراء دنیا و عالم روحانیت بیخبر بوده و منکوس الی الطبیعه است و هیچگاه در مقام

این برنیامده که خود را تهذیب کند، حرکت و نیروی روحانی و معنوی در خویشتن ایجاد نماید و پرده های سیاهی را که روی قلب او سایه افکنده کنار زند، در اسفل سافلین که آخرین حجب ظلمانیست قرار دارد.

گاهی می بینی که به این واقعیات علم دارد، لیکن ایمان ندارد. مرده شوی از مرده نمی ترسد، زیرا یقین دارد که مرده قدرت اذیت و آزار ندارد؛ آنوقت که زنده بود و روح در بدن داشت کاری از او ساخته نبود، چه رسد اکنون که قالب تهی کرده است؛ ولی آنان که از مرده می ترسند برای این است که به این حقیقت ایمان ندارند؛ فقط علم دارند. به خدا و روز جزا عالم اند، ولی یقین ندارند.

تا کی می خواهید در خواب غفلت به سر برید و در فساد و تباهی غوطه ور باشید؟ از خدا بترسید؛ از عواقب امور پرهیزید؛ از خواب غفلت بیدار شوید. شما هنوز بیدار نشده اید؛ هنوز قدم اول را برنداشته اید. قدم اول در سلوک یقظه است. ولی شما در خواب به سر می برید؛ چشمها باز و دلها در خواب فرو رفته است. اگر دلها خواب آلود و قلبها بر اثر گناه سیاه و زنگ زده نمی بود، این طور آسوده خاطر و بی تفاوت به اعمال و اقوال نادرست ادامه نمی دادید. اگر قدری در امور اخروی و عقبات هولناک آن فکر می کردید، به تکالیف و مسئولیتهای سنگینی که بر دوش شماست بیشتر اهمیت می دادید.

شما عالم دیگری هم دارید؛ معاد و قیامتی نیز برای شما هست. چرا عبرت نمی گیرید؟ چرا بیدار و هوشیار نمی شوید؟ چرا اینقدر با خاطر آسوده به غیبت و بدگویی نسبت به برادران مسلمان خود می پردازید و یا استماع میکنید؟ هیچ می دانید این زبانی که برای غیبت دراز می شود در قیامت زیر پای دیگران کوبیده می گردد؟

پرهیزید از اینکه خدای نخواستہ حب دنیا و حب نفس بتدریج در شما رو به فزونی نهد و کار به آنجا رسد که شیطان بتواند ایمان شما را بگیرد.

بکوشید اگر علقه، ارتباط و محبتی به دنیا دارید، قطع نمایید. این دنیا با تمام زرق و برق ظاهریش ناچیزتر از آن است که قابل محبت باشد، چه رسد که انسان از همین مظاهر زندگی هم محروم باشد. شما از دنیا چه دارید که به آن دل ببندید؟

جوانان نشینند که گرد پیری سر و روی آنا را سفید کند. شما تا جوان هستید می‌توانید کاری انجام دهید؛ تا نیرو و اراده جوانی دارید می‌توانید هواهای نفسانی، مشتتهیات دنیایی و خواسته‌های حیوانی را از خود دور سازید. ولی اگر در جوانی به فکر اصلاح و ساختن خود نباشید، دیگر در پیری کار از کار گذشته است. تا جوانید فکری بکنید؛ نگذارید پیر و فرسوده شوید.